

Een Toekomstvisie op het Muizenfort te Muiden

Een initiatief van

Historische Kring Stad Muiden
Muider Ondernemers Raad
Stelling van Amsterdam
Stichting Herstelling
Stichting Menno van Coehoorn
Stichting Pampus
Provincie Noord-Holland

Het Muizenfort is eigendom van de gemeente Muiden en wordt momenteel onder meer verhuurd aan de stichting Herstelling, de stichting Pampus, de stichting Kabelkrant Muiden - Muiderberg en de Historische Kring Stad Muiden (HKSM).

Pogingen om het fort commercieel te verhuren zijn niet gelukt.

Nu commerciële verhuur niet haalbaar is gebleken, hebben de hiervoor vermelde verenigingen en stichtingen het initiatief genomen te onderzoeken op welke wijze het fort een cultureel-historische bestemming kan worden gegeven.

Vele forten in de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam worden al gebruikt als natuurmonument, tentoonstellingsruimte of anderszins.

Nergens in Nederland is een fort te vinden als het Muizenfort, dat kan worden ingericht als een 20^e eeuwse loopgraafgedeelte.

De vesting Naarden beschikt over een interessant Vestingmuseum, dat hoofdzakelijk is gericht op de 17e tot 19e eeuw en de Nieuwe Hollandse Waterlinie in de 20e eeuw. Naarden is een zogenaamde VOORstelling of OFFENSIEF van de Stelling van Amsterdam. De vesting Muiden is volledig geïntegreerd in de ring van forten rond Amsterdam. Het forteiland Pampus is, hoewel het geen deel uitmaakt van de Hollandse Waterlinie, een interessant object voor de 30.000 bezoekers, dat het jaarlijks trekt als onderdeel van de Stelling van Amsterdam en daardoor is het nauw bij de vesting Muiden betrokken.

De VESTING MUIDEN, waarvan het Muizenfort het zwaartepunt vormt, is een van de twee vestingen, die van beide stelsels deel uitmaken en daardoor een indruk kan geven van de tactische en strategische uitvoering van linie en stelling.

Het fort is bouwtechnisch geheel gereviseerd en beschikt over een waarnemings- en schootsveld gelegen over een inundeerbare polder. Ook de vele werken van de bij Muiderberg gesitueerde *hoofdweerstandslijn* (tankversperringgroepsschuilplaatsen) zijn vanaf de fortwal zichtbaar.

Muiden, als toeristische IJsselmeerhaven, is bij toeristen zeer gewild. Het trekt jaarlijks ca. 150.000 bezoekers. De zeesluizen, de haven, het Muiderslot en het tot de gemeente behorende forteiland Pampus zijn de belangrijkste trekpleisters.

De Ad Hoc-commissie

De Historische Kring Stad Muiden nam het initiatief een Ad Hoc-commissie in te stellen, waarin naast deze vereniging wordt deelgenomen door de volgende personen en instellingen:

Drs. H. Zijlstra, lid Provinciale Staten van Noord-Holland,
D. Luitse, geschiedkundig verzamelaar,
W. Hofman, hbo architect BNA te Muiderberg,
Stichting Herstelling (A.F.v.d. Lugt),
Stichting Pampus (P. Claesen),
Stichting Menno van Coehoorn (Drs K.de Jonge en D. Boekema),

Historisch Archief Muiden (G. Kroon).

DE PLANNEN MET HET MUIZENFORT

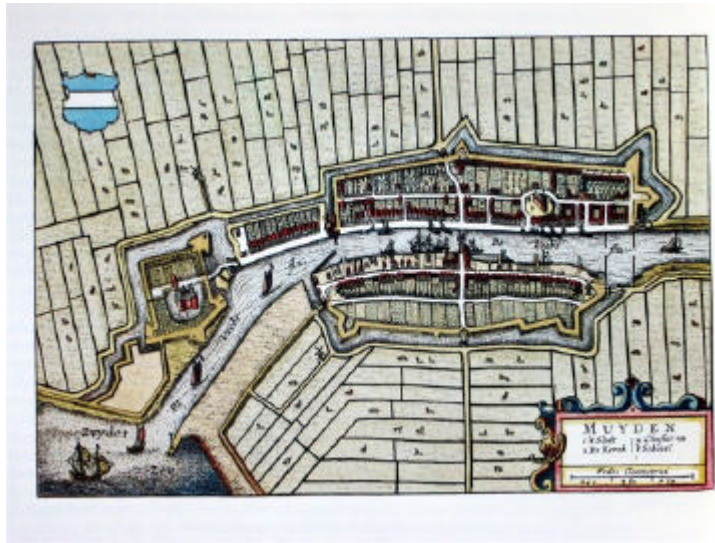
De commissie stelt zich voor dat het Muizenfort in de toekomst (met uitzondering van de nu al verhuurde ruimten) wordt ingericht als museum en voor betalende bezoekers wordt opengesteld.

Om dit doel te bereiken, moet een aantal voorzieningen worden getroffen:

- ?? De op het fort aanwezige groepsschuilplaats (Piramide genoemd) wordt ingericht met britsen, een bank, een periscoop en verlichting.**
- ?? In de Piramide wordt een geluidsinstallatie geplaatst, die trommelvuur kan nabootsen.**
- ?? De bij de Piramide behorende gevechtloopgraaf en de benodigde naderingsloopgraven worden heraangelegd.**
- ?? In de loopgraven worden weerbestendige doorsneden van de loopgraafgedeelten met toedichting geplaatst, die de verschrikkingen van een loopgravenoorlog aantonen.**
- ?? In de hal en overige beschikbaar komende ruimten van het fort wordt een permanente expositie ingericht, die wordt geënt op de succesvolle tentoonstelling, die in september 2004 op Open Monumenten Dag is gehouden.**

De vesting Muiden door de eeuwen heen

Kaart van Muiden anno 1540

Met behulp van de unieke verzamelingen van dhr. Duco Luitse, de stichting Herstelling, de stichting Pampus, het Historisch Archief Muiden en het door de ad hoc-commissie ingeschakelde bureau OKRA, trok de tentoonstelling tijdens de Open Monumentendag 2004, hoewel nauwelijks aangekondigd, meer dan 250 bezoekers.

In de toekomst kan deze tentoonstelling worden afgewisseld met exposities door de stichting Stelling van Amsterdam, de stichting Pampus, de stichting Menno van Coehoorn e.a.

In een volgend stadium kan de thans op de Piramide geplaatste gepantserde waarnemingskoepel, conform het originele ontwerp, op de noordelijk-oostelijke kant van het fort worden geplaatst. Hier krijgt de bezoeker een prachtig uitzicht op de polder. In de koepel wordt een camera geplaatst, waarvan de opnames op monitors en met behulp van een beamer in het fort op een scherm worden getoond.

Ook is het mogelijk op virtuele wijze de polder onder te laten lopen of de boerderijen in brand te steken. Ook vijandelijke gevechtsacties kunnen op het scherm worden getoond.

Eventueel is het mogelijk om één van de enkele nog elders in het land aanwezige stalen mitrailleurkoepels op de restanten van de nog op het talud aanwezige mitrailleurkazemat type G te plaatsen. Dit is echter niet op korte termijn te verwezenlijken. Voorbereidingen hiertoe kunnen echter wel worden getroffen.

In een nog later stadium kan tot uitbreiding van de tentoonstelling worden besloten, als de nu bij derden in gebruik zijnde ruimten - of delen daarvan - bij de expositieruimte kunnen worden betrokken.

Dit is nu echter nog niet aan de orde. Wel kunnen denkbeelden in die richting worden ontwikkeld en nader worden uitgewerkt.

De hiervoor genoemde voorstellen staan niet op zichzelf.
Zij zijn een poging om delen van het PLAN KRAYENHOF, een perspectief op de
Hollandse Waterlinie, zichtbaar te maken. Dit bekende plan is door de regering aanvaard
als een onderdeel van de ruimtelijke ordening.

EEN LANGZAME BUITENRING OM EEN SNELLE METROPOOL

Dit is de titel van een soortgelijk ontwerp van de provincie NOORD-HOLLAND voor de
Stelling van Amsterdam. In het plan Krayenhof wordt de linie in drie delen verdeeld, die
resp. de functie van waterbergings-, natuurbehoud- en recreatiegebied krijgen.

Voor recreatie zijn drie zones aangewezen:

- ?? rondom de kastelen Loevesteyn,
- ?? Loenen,
- ?? het Muiderslot.

Dit laatste gebied, "de vestingdriehoek-noord", omvat Naarden, Weesp en Pampus met
als kern de vesting Muiden.

Ook bij de provincie vormt Muiden het middelpunt tussen de sterkten Pampus en Weesp.
De provincie heeft aangegeven, dat zij zich zal toespitsen op die gebieden, waar de
Waterlinie en de Stelling van Amsterdam elkaar overlappen. Het betreft hier dus de
gemeenten Muiden en Weesp.

Door verschillende instanties is toegezegd medewerking aan de realisatie te verlenen.

- ?? Zo heeft het projectbureau Hollandse Waterlinie het ontwikkelingsbureau OKRA
ter ondersteuning ingeschakeld.
- ?? De stichting Herstelling, die het plan enthousiast ondersteunt, heeft zich bereid
verklaard de benodigde werkzaamheden uit te voeren.
- ?? De gemeente Muiden heeft zich met het plan akkoord verklaard op voorwaarde,
dat het plan door Monumentenzorg wordt goedgekeurd.

De Rijksdienst voor de Monumentenzorg heeft meegedeeld het plan toe te juichen, maar eerst een nadere uitwerking van de plannen te wensen. Momenteel wordt door een technische werkgroep uit de eerder genoemde Ad Hoc-commissie, waarin namens de stichting Menno van Coehoorn o.a wordt deelgenomen door een lt-kolonel b.d. der Genie en een architect (lid Pioniersraad Stichting Pampus, lid HKSM), de plannen nader uitgewerkt.

DE KOSTEN VAN DE PLANNEN

De totale kosten van het plan zullen met uitzondering van de opstelling van de mitrailleur kazemat type G ongeveer €50.000.- bedragen.

Dit bedrag kan zo laag worden gehouden, omdat vele personen en instellingen belangeloos meewerken.

Berekend is, dat de tentoonstelling rendabel kan worden geëxploiteerd bij een bezoekersaantal van 30.000 per jaar (dat is evenveel als het aantal bezoekers van Pampus, 25% van het aantal bezoekers van het Muiderslot en 20% van de bezoekers van Muiden) bij een entreprijs van gemiddeld €2.50.

Het project Hollandse Waterlinie heeft het plan Muizenfort als een "quick win" project aangemerkt.

Een verzoek tot subsidie is in principe door de provincie Noord-Holland ingewilligd.

Het bedrag voor de voorbereidingsfase is door de provincie voldaan.

Het Muizenfort in de winter

EEN SLOTOPMERKING

De tentoonstelling is er niet op gericht militair geweld te verheerlijken. Spelletjes als paintball zullen niet op het fortterrein plaatsvinden en ook zullen er niet alleen "cleane" slachtoffers van het oorlogsgeweld worden getoond.

Het doel van het project is te niet alleen te laten zien, dat Nederland in staat was een uniek verdedigingssysteem op te bouwen, maar ook de opgroeiende jeugd en de volwassen bezoeker ervan te overtuigen dat oorlog geen spelletje is.

